

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Патофізіологічні основи
морфологічних змін при патології тварин»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120 годин, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	Авраменко Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент, nataliia.avramenko@pdau.edu.ua, +380991947982, https://www.pdau.edu.ua/people/avramenko-nataliya-oleksiyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	факультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Фізіологія тварин, Анатомія свійських тварин, Цитологія, гістологія та ембріологія.
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.</p> <p>ФК 4. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.</p> <p>РН 2. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології</p>

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок відносно патофізіологічних основ морфологічних змін при патології тварин, закономірностей і механізмів патогенезу і патоморфологічного прояву захворювань тварин.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при запаленні.

Тема 2. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при порушенні тканинного росту

Тема 3. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при порушенні обміну речовин.

Тема 4. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при гіпоксії та патології системи крові

Тема 5. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології печінки та системи органів травлення.

Тема 6. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології нирок.

Тема 7. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології системи органів дихання.

Тема 8. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології ендокринної та нервової системи.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи: лекція; бесіда.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

Практичні методи: лабораторні роботи.

За логікою: узагальнення; конкретизація.

Творчий: створення нового, оригінального.

Методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Студенти в обов'язковому порядку дотримуються дедлайну поставлених завдань. Студент має виконати поставлені завдання щодо засвоєння інформації по кожній темі. Пропущені заняття студенти опрацьовують в індивідуальному порядку. Після завершення вивчення навчальної дисципліни студенти проходять опитування в АСУ ПДАУ

Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:

- якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття;

- якщо лекція пропущена з неповажної причини –

	<p>конспект лекції з обов'язковим опитуванням.</p> <p>Відпрацювання пропущених лабораторних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки. - з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів. <p>Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми.</p>
<p>щодо академічної доброчесності</p>	<p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
<p>щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню.</p>
<p>щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти</p>	<p>Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету проводиться згідно Положення https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pol_ozhennyaproneformalnuosvitu.pdf</p>
<p>щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Порядок оскарження результатів оцінювання проводиться згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pol_ozhennyaproocinyuvannya2023.pdf</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Ковальчук І. А., Колотницький В. А., Слепокура О. І. Збірник патофізіологічних термінів для студентів (видання друге доповнене): навч.- метод. посіб. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2021. 48 с.
2. Ковальчук І. А., Колотницький В. А., Слепокура О. І. Загальна ветеринарна патологічна фізіологія тварин (видання друге доповнене): навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2021. 67 с.
3. Ковальчук І. А., Колотницький В. А., Слепокура О. І. Тестові завдання з ветеринарної патофізіології тварин для самоконтролю студентів (видання друге доповнене): навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2021. 74 с.
4. Ковальчук І. І., Колотницький В. А., Слепокура О. І. Загальна і спеціальна патологічна фізіологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2022. 157 с.
5. Омельченко Г. О., Авраменко Н. О., Дмитренко Н. І. Патоморфологічні зміни при бабезіозі собак /Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми репродуктології корів: нові тенденції», присвяченої пам'яті кандидата ветеринарних наук, доцента, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України, історика та організатора ветеринарної медицини Полтавської області і України, одного із засновників ФВМ ПДАА, Начальника Головного Управління ветеринарної медицини у Полтавській області (13.05.1992-07.03.2016) Аранчія Сергія Васильовича (1-4 червня 2021 року).
6. Омельченко Г. О., Авраменко Н. О., Волосовець В. Ю., Волосовець Н. Ю., Гоголь О. М. Окремі аспекти діагностики і лікування у собак алопеції X. Вісник ПДАА. 2021. № 4. С. 201–206.
7. HANNA O. OMELCHENKO, NATALIA O. AVRAMENKO, SIERGIEJ M. KULYNYCH, ANATOLIJ A. POLISHCHUK, MAKSYM O. PETRENKO, PAWEŁ S. SYSA, GRZEGORZ J. WOŹNIAKOWSKI. Rabies virus spread in central and north-eastern regions of Ukraine. Med. Weter. 78 (1), 36-43, 2022.
8. Omelchenko, H.; Avramenko, N.O.; Petrenko, M.O.; Wojciechowski, J.; Pejsak, Z.; Woźniakowski, G. Ten Years of African Swine Fever in Ukraine: An Endemic Form of the Disease in the Wild Boar Population as a Threat to Domestic Pig Production. Pathogens 2022, 11, 1459. <https://doi.org/10.3390/pathogens11121459>.
9. Viktoriya K. Zezekalo. Serhii M. Kulynych, Anatoliy A. Polishchuk, Mokhamed S. Kone, Natalia O. Avramenko, Yuliia V. Vakulenko, Nataliia V. Chyzhanska. Prevalence of Chlamidia-related organisms with zoonotic potential in farms of the Poltava region /Wiadomosci Lekarskie. Volume XXIII, ISSUE 6, JUNE 2020. - P. 1169-1173.

Допоміжні

1. Мазуркевич А. Й., Савчук Т. Л., Малюк М. О., Харкевич Ю. О., Бокотько Р. Р. Термінологічний словник з патофізіології тварин. Навчальний посібник. Київ. НУБіП України. 2023. 154 с
2. Мазуркевича А. Й., Савчука Т. Л., Данілова В. Б., Бокотька Р. Р., Харкевича Ю. О. Робочий зошит для лабораторних робіт з дисципліни «Патофізіологія тварин» Частина І. К., 2021. 50 с.
3. Мазуркевича А. Й., Савчука Т. Л., Данілова В. Б., Бокотька Р. Р., Малюк М. О. Харкевича Ю. О. Робочий зошит для лабораторних робіт з дисципліни «Патофізіологія тварин» Частина ІІ. К., 2021. 50 с.
4. Малюк М. О., Мазуркевич А. Й., Харкевич Ю. О., Климчук В. В., Бокотько Р. Р., Савчук Т. Л., Тарнавський Д. В., Єгоров О. В., Горкава І. М., Коваленко Д. О. Протокол відбору крові у тварин донорів (кріль, кіт, собака, свиня, кінь) К. 2022. 13 с.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин ПДАУ,
протокол від 24 грудня 2025 року № 7

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Назва теми /Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	контрольне опитування	завдання самостійної роботи (презентація)	
Тема 1. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при запаленні.	2	1	5	4	12
Тема 2. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при порушенні тканинного росту.	2	1	5	4	12
Тема 3. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при порушенні обміну речовин.	2	2	5	4	13
Тема 4. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при гіпоксії та патології системи крові.	2	2	5	4	13
Тема 5. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології печінки та системи органів травлення.	2	2	5	4	13
Тема 6. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології нирок.	2	1	5	4	12
Тема 7. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології системи органів дихання.	2	1	5	4	12
Тема 8. Патофізіологічні основи морфологічних змін у тварин при патології ендокринної та нервової системи.	2	2	5	4	13
Залік					
Разом	16	12	40	32	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання:

- опитування (0-2);
- виконання лабораторних робіт та їх захист (0-1);
- контрольне опитування (0-5);
- виконання завдань самостійної роботи (презентація - 0-4).

Шкала та критерії оцінювання опитування для здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: Показано знання основного матеріалу теми більше 75 %. Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу теми. Засвоєно взаємозв'язок основних понять теми та їх значення для майбутньої професії. Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу.
1	Показано знання основного матеріалу теми на 50-75 %. Показано знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
0 (мінімальна)	Відсутність здачі або показано знання основного матеріалу теми до 50 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторних робіт та їх захист

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу теми. Засвоєно взаємозв'язок основних понять теми та їх значення для майбутньої професії. Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу.
0 (мінімальна)	Не виконано або виконано до 50 %. Відсутність знань основного матеріалу теми або не відповідає, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання контрольного опитування для здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: Показано знання основного матеріалу теми на 90-100 %. Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу теми. Засвоєно взаємозв'язок основних понять теми та їх значення для майбутньої професії. Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу.
4	Показано знання основного матеріалу теми на 75-90 %. Показано достатнє знання матеріалу теми. Проявлено систематизований характер знань з питань теми. Відповіді на питання не повні.
3	Показано знання основного матеріалу теми на 50-75 %. Показано низькі знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
2	Показано знання основного матеріалу теми на 25-50 %. Показано знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
1	Показано знання основного матеріалу теми до 25 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
0 (мінімальна)	Відсутність задачі, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання завдання самостійної роботи (презентація) для здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: Матеріал викладений широко, послідовно, є актуальним. Оформлення роботи відповідає загальним стандартам для даного виду робіт. Показано всебічні, систематичний і глибокий аналіз матеріалу теми, Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу.
2	Матеріал викладений достатньо стисло, непослідовно, що свідчить про неповне досягнення здобувачем вищої освіти компетентностей. Оформлення роботи не відповідає загальним стандартам для даного виду робіт.
0 (мінімальна)	Відсутність презентації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.